

Socjologia Organizacji

Osoba prowadząca zajęcia: mgr Piotr Bielski, Katedra Socjologii Organizacji i Zarządzania, pok. A116, e-mail: piotr.bielski@gmail.com

Kierunek studiów: Administracja

Rodzaj zajęć: konwersatorium

Wymiar zajęć: 30 godz.

Metody nauczania: dyskusja, praca w grupach, praca z tekstem,

Warunki zaliczenia: obecność i aktywny (merytoryczny) udział w zajęciach, kolokwium.

Dopuszczam możliwość zwolnienia wybranych studentów z semestralnego kolokwium dzięki dokonaniu prezentacji zagadnień poszerzających, przeprowadzenia i dostarczenie dziennika obserwacji z funkcjonowania wybranych organizacji lub wyróżniającą się aktywność.

Obecność na zajęciach: liczba nieobecności powyżej sześciu jest równoznaczna z brakiem zaliczenia zajęć. Dopuszczalne są dwie nieobecności w trakcie semestru. Każda kolejna nieobecność związana jest z obowiązkiem zaliczenia materiału na konsultacjach przed końcem semestru. Brak zaliczenia takiego materiału będzie skutkowało obniżeniem oceny z przedmiotu lub brakiem zaliczenia.

Przygotowanie do zajęć: studenci winni przed zajęciami zapoznać się z literaturą oraz brać aktywny i merytoryczny udział w dyskusjach.

Obecność nawet na wszystkich zajęciach, lecz nie poparta aktywnym uczestnictwem w dyskusjach nie stanowi do zaliczenia zajęć, konieczne jest wykazanie się znajomością lektur – kolokwium semestralne.

Cele kształcenia: celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu socjologii i, w szczególności, socjologii organizacji, w tym przede wszystkim, głównymi pojęciami, terminami i teoriami niezbędnymi do opisu procesów, mechanizmów i zjawisk społecznych zachodzących w organizacjach. Po ukończeniu zajęć student winien nabyć umiejętności wykorzystywania wiedzy teoretycznej do opisu organizacji i jej otoczenia uwzględniając kontekst rzeczywistości społecznej, w której ona funkcjonuje. Nacisk w prowadzeniu zajęć położony jest na ciągle praktyczne analizowanie za pomocą kategorii socjologicznych organizacji, z którymi studenci mają na co dzień do czynienia (np. firmy, szkoły, organizacje pozarządowe, państwo).

Wykaz lektur:

- oznacza podręcznik
- oznacza rozdział podręcznika

1. Socjologia i podstawowe sposoby myślenia o społeczeństwie. Wyobraźnia socjologiczna.

- Sztompka P. (2002), Socjologia. Analiza społeczeństwa, Znak, Kraków
- R.1 "Socjologia i społeczeństwo", ss. 17-42

2. Kultura organizacyjna cz.1. Źródła pochodzenia kultury, koncepcje, orientacje

- Zbiegień – Maciąg L. (1999), Kultura w organizacji, ss. 13-42.

3. Kultura organizacyjna cz.2. Przejawy kultury. Przegląd typologii kultur.

- Zbiegień – Maciąg L. (1999), Kultura w organizacji, ss. 43-87.

4 i 5. Różnorodność kultur organizacyjnych i ich praktyczna charakterystyka.

- Kostera M. (2007 red.), Kultura organizacji. Badanie etnograficzne polskich firm, GWP, Gdańsk
  - Kapłan, wizja i zakon, czyli zarządzanie świątynią sztuki, ss.131-149
  - Proces rekrutacji – realia, ss. 150-169
  - Klan spółdzielców - opowieść o pewnym warszawskim sklepie, ss.186-210
  - Harcerski autorytet – istota oraz kształtowanie, ss. 253-266;
  - "Drugi dom?" Etnografia organizacji humanitarnej, ss. 271-286
  - W poszukiwaniu organizacji – zdrowe życie, ss.287-308
- Konecki K (2008), Zarządzanie talentami –zarządzanie lamentami, czyli jak rozwija się „geniusz”?, <http://www.krzysztofkoncki.prv.pl/>

6. Socjologiczne ujęcia organizacji –mechanicystyczne, systemy otwarte, systemy polityczne

- Morgan G. (1997), Obrazy organizacji:
  - Organizacje jako maszyny: ss. 17-40;
  - Organizacje jako organizmy. ss. 41-84;
  - Organizacje jako mózgi, ss. 85-124

7. Procesy nabywania członkostwa w organizacjach

- Konecki K. (1992) Nowi pracownicy a kultura organizacyjna. Studium folkloru fabrycznego
http://www.qualitativesociologyreview.org/PL/Volume3/PSJ_monografie_1.pdf
  - Wejście pośredników w pełen kontakt z nowymi pracownikami ss. 27-36
  - Akceptacja nowych pracowników i Poszukiwanie znaczących innych, s. 42-51
- Konecki K. (1994) Kultura organizacyjna japońskich przedsiębiorstw przemysłowych:
  - Socjalizacja nowych pracowników ss. 114-121

8. Role w organizacjach

- Januszek H., Sikora J. (1996), Socjologia pracy:
  - Organizacja formalna i nieformalna; role i pozycje zawodowe ss. 32-42.
- Kamiński M. (2004) Gry więźniów. Podział ról społecznych w instytucji totalnej [w] Studia Socjologiczne nr 3. cz. 1. ss. 92- 120

9. Kariera organizacyjna

- Prawda M. (1987) Cykl życia jednostki a wartość pracy:
  - Stadia życia zawodowego ss. 57-67.
- Januszek H., Sikora J. (1996), Socjologia pracy:
  - Koncepcje kariery ss. 99-109.
- Strużyna J., Sikora J. (2005) Przyszłość zarządzania karierą. [w] Zarządzanie zasobami ludzkimi nr 2. cz. 1. 9-29.

10. Proces komunikowania w organizacji

- Łucewicz J. (1997) Socjologiczne spojrzenie na organizację:
  - Komunikacja w organizacjach ss. 111-122.
- Griffin R.W. (2005) Podstawy zarządzania organizacjami
  - Zarządzanie komunikowaniem się w organizacjach ss. 552 – 582.

11. Władza w organizacjach cz.1

- Morgan G. (1997), Obrazy organizacji:
  - Organizacja jako dominacja ss. 322 – 328;
  - Klasa i kontrola ss. 328-338.
  - Analizowanie interesów, ss. 170-178
  - Rozumienie konfliktów, ss.178-183
- Sztompka P. (2002) Socjologia. Analiza społeczeństwa:
  - Władza i autorytet ss. 369-381.

10. Władza w organizacjach cz.2

- Masłyk - Musiał E. (1996) Społeczeństwo i organizacje:
R. Zarządzający i ich style kierowania ss. 114-121.
- Foucault M. (1993) Nadzorować i karać. Narodziny więzienia, Aletheia, Warszawa
  - R. III,2 Sposoby dobrego testowania: Hierarchiczny nadzór (206-214), Normalizująca Sankcja (214-222), Egzamin (222-233)

11. Procesy dezorganizacji

- Northcote Parkinson C. (1963), Prawo Parkinsona albo w pogoni za postępem, KiW Warszawa
  - R. 2 Lista Urzędowa, s.24-39
- Januszek H., Sikora J. (1996), Socjologia pracy:
  - Źródła i rodzaje dezorganizacji ss. 190-196.
- Peter L.J., Hull.R (1973), Zasada Petera. Dlaczego wszystko idzie na opak, KiW Warszawa
  - R. 1 Zasada Petera, ss.15-21
  - R. 2 Zasada w działaniu, ss.22-28
  - R. 3 Pozorne wyjątki, ss. 28-43

12. Przyszłość organizacji

- Masłyk - Musiał E. (1996) Społeczeństwo i organizacje:
  - Problemy badawcze organizacji przyszłości s. 55-58
- Toffler A. (1986) Trzecia fala:
  - Zmierzch produkcji masowej ss. 220-229
  - Czyżby śmierć sekretarki? ss. 229-238
  - Praca domowa ss. 241-247

13. Kolokwium

Uwaga! Powyższy program może się nieznacznie zmienić w zależności od przebiegu ćwiczeń (np. dłuższe omawianie tematu lub pojawienie się nowej literatury).
Ewentualne zmiany będą omawiane na zajęciach.

Zalecana literatura:

- Griffin R.W. (2005), Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa.
- Hofstede G. (2000), Kultura i organizacje, PWE, Warszawa.
- Januszek H., Sikora J. (1996), Socjologia pracy, WAE w Poznaniu, Poznań.
- Kostera M. (2007 red.), Kultura organizacji. Badanie etnograficzne polskich firm, GWP, Gdańsk
- Łucewicz J. (1997), Socjologiczne spojrzenie na organizację, WAE.
- Masłyk - Musiał E. (1996) Społeczeństwo i organizacje, WUMC-S.
- Morgan G. (1997), Obrazy organizacji, PWN, Warszawa.
- Morgan G. (2001), Wyobrażenia organizacyjna, PWN, Warszawa.
- Sikorski CZ. (1999), Zachowania ludzi w organizacji, PWN, Warszawa.
- Sztompka P. (2002), Socjologia. Analiza społeczeństwa, Znak, Kraków
- Zbiegień – Maciąg L. (1999), Kultura w organizacji, PWN, Warszawa.

English Summary.

The course of sociology of organization taught by Piotr Bielski (PhD student) comprises of 30 hours of teaching and is available for the students of administration. The goal of the course is to present basic concepts of sociology and sociology of organization to the students and provide them with a practical training in sociological thinking. The basic requirements for completing the course is a positive note on a final test. However, there is a range of possibilities for being exempt from the test thanks to outstanding activity during the course, presenting specific topics to the group in agreement with the teacher and producing an observation diary of a chosen organization. The presence of the students is required, they are allowed to miss course just two times. In case the students exceed the limit, they are obliged to prepare relevant topics and discuss them with the teacher during his tutorials.